

Bij hoge melkprijs worden boeren minder scherp

Eerst chaos maken om iets moois te creëren. Het is de stijl waarmee Hans Dirksen (51), geestelijk vader van de bedrijfseigen melkprijsvergelijking, al sinds 1988 melkveehouders scherper probeert te laten managen.

Advisering op alle fronten, waarbij het bedrijfseconomische aspect centraal staat, is het credo van zijn bedrijf Dirksen Management Support (DMS) in Beusichem. En altijd in studieclubverband. 'Omdat boeren nu eenmaal het meeste leren van boeren.'

Hoe is de bedrijfseigen melkprijsvergelijking ontstaan?

'In mijn studieclubs waren er altijd boeren die hun melkprijs mooier maakten dan de werkelijkheid. Samen met oud-medewerker John van Rijn en stagiair Paul van Lint, en later oud medewerker Hans Janssen, heb ik toen een tool ontwikkeld waarmee we op basis van uitbetalingssystematiek van de fabriek en de melkgeldbriefjes van geïnteresseerde veehouders precies kunnen berekenen hoeveel een boer op basis van zijn bedrijfsomvang, zijn leveringspatroon, de vet- en eiwitgehalten in zijn melk en zijn kwaliteits- en duurzaamheidspremies krijgt bij de verschillende fabrieken.'

'Het nadeel van de melkprijsvergelijkingen die je wel eens voorbij ziet komen, is dat het gestandaardiseerde gemiddelden op basis van fabriekscijfers. Je krijgt iets forfaitairs, die van ons is bedrijfsspecifiek. Vergelijk het maar met het verschil tussen de forfaitaire en de bedrijfsspecifieke excretienorm.'

Wat is de waarde van een melkprijsvergelijking tussen fabrieken?

'Voor DMS is de kritieke melkprijs een groter speerpunt dan de melkprijs. De kritieke melkprijs, die aangeeft hoeveel melkveehouders nodig hebben om al hun kosten vergoed te krijgen, kunnen melkveehouders namelijk zelf meer beïnvloeden. Bovendien zit er qua melkprijs tussen de beste en de slechtste fabriek aan het einde van het jaar meestal maar 3 of 4 cent per kilo melk. Bij de kritieke melkprijs lopen de verschillen soms wel op tot 10 cent.'

'Wat ook een beperking geeft, is dat je met een melkprijsvergelijking in de hand niet zo maar even overstapt. Wisselen van fabriek gaat niet zomaar in Nederland.'

Is een relatie tussen melkprijs en kostprijs?

'Zeker. Een tijdje geleden hebben we wat cijfers geanalyseerd. Daaruit kwam dat een groep DOC-boeren een scherpere kostprijs haalde dan melkveehouders van onder andere CONO. Als er minder geld binnenkomt, word je vanzelf gedwongen scherper te zeilen.'

Boeren worden dus gemakkelijk zodra de melkprijs goed is?

'Uit de cijfers blijkt dat de kostprijs op veel bedrijven minstens zo hard is gestegen als de melkprijs. Toch zie je op de nodige bedrijven al weer nieuwe trekkers rijden, terwijl het qua saldo in de melkveehouderij helemaal niet zo veel beter gaat.'

Wat doe je om dat te veranderen?

'Ik probeer boeren assertiever te maken door ze een spiegel voor te houden. Ik ontzorg niet, maar confronteer. Dat leidt soms tot klappende deuren. Het doel is klanten scherper te krijgen in hun denken. De scherpere boeren na een bedrijfsovername, een hoge investering of een lage melkprijs ten toon spreiden, zouden ze altijd moeten hebben. Dan zou er veel meer geld worden verdiend.'

Wat wordt de komende tijd grote uitdaging voor melkveehouders?

'Meten is weten en wegen is winnen. Boeren menen veel te weten over hun koeien, maar weten vaak niet hoeveel kilogram drogestof er van hun land komt. Terwijl dat meer dan ooit de sleutel

wordt naar scherp boeren. We zijn groot geworden met Minas, de kringloopwijzer gaat dat verhaal nu afmaken. Het gaat straks meer dan ooit om maximaal voer van het land halen.'

'Ik laat boeren nu een plan maken waar ze in 2018 willen staan, compleet met begroting. Dat vinden ze eng, maar het dwingt tot bewustwording. De betere melkveehouders in mijn studieclubs hebben een plan, de mindere een excuus. De mindere wijzen naar het weer, de fabriek of de adviseur, de betere alleen naar zichzelf.'

De melkprijsvergelijking in deze Veeteelt is samengesteld door Robin Kool, zoon van een melkveehouder uit Zeeland en 's winters vaste medewerker van DMS. Kool is een van de acht parttime-medewerkers van DMS.